I

(Mededelingen)

RAAD

BEGINSELVERKLARING VAN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE EN DE MINISTERS VAN SOCIALE ZAKEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

van 6 december 1993

naar aanleiding van de afsluiting van het Europees Jaar van de ouderen en de solidariteit tussen de generaties (1993)

(93/C 343/01)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE EN DE MINISTERS VAN SOCIALE ZAKEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

1. HERINNEREN aan het besluit van de Raad van 26 november 1990 inzake communautaire acties ten behoeve van ouderen [1] en het besluit van de Raad van 24 juni 1992 met betrekking tot de organisatie van het Europees Jaar van de ouderen en de solidariteit tussen de generaties (1993) [2], die in samenwerking tussen verschillende Lid-Staten inzake het verstrekken en de uitwisseling van informatie voorzien en waarin wordt opgeroepen tot bezinning en discussie over de maatregelen welke ten aanzien van een verouderende bevolking moeten worden genomen;

2. HERINNEREN aan het Gemeenschapshandvest van de sociale grondrechten van de werkenden dat op 9 december 1989 door de Staatshoofden en Regeringsleiders van elf Lid-Staten op de Europese Raad van Straatsburg is aangenomen en waarin met name in de afdeling „ouderen" wordt verklaard:

„Volgens de specifieke bepalingen van elk land:

24. Moeten alle werkenden van de Europese Gemeenschap bij hun pensionering over middelen kunnen beschikken die hun een behoorlijk levenspeil garanderen.

25. Dienen alle personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, maar geen recht op pensioen hebben en niet over andere bestaansmiddelen beschikken, in aanmerking te kunnen komen voor voldoende middelen, alsmede voor een aan hun specifieke behoeften aangepaste sociale en geneeskundige bijstand.";

3. HERINNEREN aan de aanbeveling van de Raad van 24 juni 1992 inzake gemeenschappelijke criteria met betrekking tot toereikende inkomsten en prestaties in de stelsels van sociale bescherming [3];

4. HERINNEREN aan de aanbeveling van de Raad van 27 juli 1992 betreffende de convergentie van de doelstellingen en het beleid op het gebied van de sociale bescherming [4];

5. WIJZEN EROP dat de bevoegdheden van de Lid-Staten in deze aanbevelingen worden erkend;

6. MEMOREREN dat in het kader het Europees jaar communautaire activiteiten zijn opgezet die met name hebben bijgedragen tot de formulering van gemeenschappelijke beginselen die in deze verklaring zijn vastgelegd;

7. MEMOREREN de resolutie van de Raad van 30 juni 1993 betreffende flexibele pensionering [5];

8. STELLEN VAST dat:

— de demografische ontwikkelingen, waaruit een aanzienlijke aangroei van de seniorenbevolking in alle Lid-Staten blijkt, gevolgen hebben op economisch, sociaal en budgettair terrein en op het vlak van de volksgezondheid;

— de Lid-Staten niettemin hun politieke wil bevestigen om een antwoord te vinden op de sociaal-economische uitdagingen met betrekking tot de vergrijzing van de bevolking;

— de Lid-Staten de waardevolle bijdrage van de ouderen in het maatschappelijke, culturele en economische leven erkennen;

---

[1] PB nr. L 28 van 2. 2. 1991, blz. 29.
[2] PB nr. L 245 van 26. 8. 1992, blz. 43.
[3] PB nr. L 245 van 26. 8. 1992, blz. 46.
[4] PB nr. L 245 van 26. 8. 1992, blz. 49.
[5] PB nr. C 188 van 10. 7. 1993, blz. 1.

— in positieve zin tegemoet moet worden gekomen aan de diverse noden en verwachtingen van de senioren ten einde hen toe te staan op actieve wijze aan alle aspecten van het maatschappelijke leven te blijven deelnemen;

9. VERKLAREN dat:

— de Lid-Staten in hun wetgeving en beleid het volwaardige burgerschap van de ouderen, in vrijheid en met gelijke rechten en plichten op ieder gebied van het maatschappelijke leven erkennen;

— dat zij de integratie van ouderen op alle gebieden van het maatschappelijk leven zullen bevorderen door uitsluiting, sociaal isolement en discriminatie te bestrijden, omdat elkeen ongeacht zijn leeftijd recht heeft op de erkenning van zijn waardigheid als mens;

10. VERKLAREN dat de Lid-Staten een beleid willen voeren dat gebaseerd is op de basisbeginselen van inter- en intra-generationele solidariteit, ten einde

— de maatschappelijke integratie van ouderen te bevorderen door hen in staat te stellen deel te blijven uitmaken van de samenleving via het gezinsleven en sociale, politieke, culturele, recreatieve en educatieve activiteiten;

— ervoor te zorgen dat de persoonlijkheid van ouderen, hun recht op privacy en fysieke integriteit worden geëerbiedigd en te bevorderen dat ouderen hun verantwoordelijkheid kunnen opnemen;

11. VERZOEKEN de Lid-Staten om zich overeenkomstig de hiervoor vermelde beginselen achter de volgende doelstellingen te scharen bij de uitwerking van beleidsmaatregelen op gebieden die van bijzonder belang zijn voor ouderen:

i) *wat betreft het inkomenspeil en de levensstandaard:*

a) maatregelen te nemen ten einde ouderen het recht op een minimuminkomen en/of toegang tot andere stelsels van sociale bescherming te garanderen, en ten einde ervoor te zorgen dat zij op zelfstandige wijze aan het maatschappelijk leven kunnen blijven deelnemen;

b) ouderen bij het beëindigen van het actieve beroepsleven een vervangingsinkomen te verlenen waarvan het bedrag wordt vastgesteld aan de hand van vaste prestaties of wordt berekend op grond van het inkomen dat zij tijdens hun vroegere beroepsloopbaan genoten, met dien verstande dat hun vroegere levensstandaard in redelijke mate behouden dient te blijven, afhankelijk van hun deelneming aan passende sociale-zekerheidsregelingen;

c) bij de vaststelling van de bedragen uit te gaan van geschikt geachte indicatoren, zoals bij voorbeeld de statistieken betreffende het gemiddelde beschikbare inkomen in de Lid-Staat of betreffende de gezinsconsumptie, het wettelijke minimumloon als dat bestaat of het prijzenpeil;

d) op bovengenoemde indicatoren gebaseerde periodieke aanpassingsmechanismen in te voeren, ten einde te garanderen dat blijvend aan de behoeften wordt voldaan;

e) ervoor te zorgen dat ouderen een actieve rol in de maatschappij kunnen blijven vervullen en een band met de arbeidsmarkt kunnen behouden, rekening houdend met de economische en de werkgelegenheidssituatie in elke Lid-Staat;

f) te zijner tijd de pensioenstelsels aan de demografische ontwikkelingen aan te passen, waarbij de sleutelrol van de wettelijke pensioenregelingen gehandhaafd dient te blijven;

ii) *wat betreft de huisvesting en de mobiliteit:*

a) een flexibel huisvestingsbeleid met een verscheidenheid aan woonvormen uit te werken, dat ouderen de gelegenheid biedt aan het maatschappelijk leven te blijven deelnemen; in dit verband dient rekening te worden gehouden met de individuele wens van de ouderen om thuis te blijven wonen;

b) ervoor te zorgen dat de zelfstandigheid en de privacy van de ouderen worden gerespecteerd;

c) de zelfstandigheid van de ouderen te stimuleren door makkelijk toegankelijke en veilige woongebieden en mobiliteitsinfrastructuur tot stand te brengen;

iii) *wat betreft zorgverstrekking en dienstverlening:*

a) op basis van objectieve criteria aangepaste hulp te bieden om de zelfstandigheid en het lichamelijke, geestelijke en sociale welzijn van ouderen in de hand te werken; dit aanbod kan slaan op thuiszorg, ambulante dienstverlening, aangepaste tehuizen en gezondheidszorg;

b) de coördinatie van de verschillende diensten op het gebied van gezondheidszorg en maatschappelijk welzijn in de hand te werken;

c) gekwalificeerde en gedifferentieerde voorzieningen uit te bouwen om te kunnen voldoen aan de nieuwe behoeften van een bevolking die steeds meer hoogbejaarden telt, zodat afhankelijkheid en plaatsing in een instelling zoveel mogelijk vermeden kunnen worden; dat geldt met name voor personen die lijden aan ouderdomsziekten;

d) criteria uit te werken voor de invoering en organisatie van dergelijke voorzieningen en instellingen;

e) maatregelen te treffen om de ontwikkeling van ouderdomsziekten en het ontstaan van afhankelijkheidssituaties te vermijden of te vertragen, zonder dat hiervoor uitsluitend de ouderen als doelgroep worden uitgekozen;

iv) *wat betreft de werkgelegenheid voor oudere werknemers en de voorbereiding van de pensionering:*

— initiatieven te ontwikkelen om:

a) in een geest van solidariteit tussen de generaties na te gaan in hoeverre een op leeftijd gebaseerde gedifferentieerde aanpak gerechtvaardigd is;

b) een soepele overgang van het beroepsleven naar het pensioen mogelijk te maken;

c) de ouderen op een passende wijze te begeleiden bij die overgang, door te voorzien in structuren voor opvang, informatie en praktische bijstand, alsmede door de administratieve procedures dienovereenkomstig te vereenvoudigen;

d) de overdracht van de deskundigheid van de oudere naar de jongere generaties in de hand te werken, zodat de ervaring van de ouderen ten volle kan worden benut;

v) *wat betreft de participatie van de ouderen:*

in alle geledingen van de maatschappij een volwaardige deelneming van de ouderen aan het maatschappelijk leven te bevorderen, door op een passende wijze alle informatie te verschaffen die nodig is voor een aangepaste actieve deelneming van de ouderen op alle gebieden die voor hen van belang zijn;

12. BENADRUKKEN:

a) dat de verwezenlijking van de bovengenoemde doelstellingen er in aanzienlijke mate kan toe bijdragen de uitsluiting en het sociaal isolement van de ouderen tegen te gaan of te voorkomen;

b) dat de verwezenlijking van die doelstellingen in de Lid-Staten moet worden aangemoedigd;

c) dat de Raad en de ministers van Sociale Zaken de ontwikkeling van de tenuitvoerlegging van die doelstellingen op gezette tijden zullen evalueren;

13. NEMEN AKTE van de volgende verklaring van de Commissie:

„De Commissie onderstreept dat de demografische ontwikkeling, met name de veroudering van de bevolking, een van de voornaamste uitdagingen vormt voor het sociaal beleid.

Zij memoreert tevens dat de Europees Jaar van de Ouderen en de solidariteit tussen de generaties op tal van punten vooruitgang heeft mogelijk gemaakt, met name op de volgende gebieden: analyse van de beschikbare gegevens, het debat over de belangrijkste gevolgen van de vergrijzing, de ontwikkeling van vernieuwende benaderingen, de uitwisseling van ervaring, de bewustmaking van de betrokkenen, de onderlinge samenwerking van laatstgenoemden en de actieve deelneming van de betrokkenen.

In deze context benadrukt de Commissie dat werk moet worden gemaakt van de ontwikkeling van activiteiten die gebaseerd zijn op de geboekte vooruitgang, en dat de geplande begrotingsrichtsnoeren voor 1994 een weliswaar bescheiden, maar niettemin nuttige basis vormen voor een dergelijke ontwikkeling.

Op grond van de evaluatie die thans aan de gang is en van de resultaten van het Europees Jaar overweegt de Commissie om in 1994 middellange-termijnvoorstellen in te dienen om de steun van de Gemeenschap aan het beleid van de Lid-Staten op dit gebied uit te breiden.".